

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 553/2017 cu privire la instituirea centrelor de integrare pentru străini

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul hotărârii de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 553/2017 cu privire la instituirea centrelor de integrare pentru străini (denumit în continuare – Hotărârea Guvernului nr. 553/2017), a fost elaborat de către Ministerul Afacerilor Interne.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Prezentul proiect este elaborat în temeiul prevederilor Legii nr. 274/2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova (denumită în continuare – Legea nr. 274/2011), urmare modificărilor operate la aceasta.

Elaborarea proiectului este determinată de necesitatea ajustării și corelării cadrului normativ secundar cu modificările operate în actele normative primare și subsecvente din domeniul migrației, azilului și integrării străinilor, în vederea asigurării aplicării unitare și coerente a prevederilor legale.

Totodată, proiectul urmărește perfecționarea cadrului normativ în domeniul integrării străinilor, pentru a răspunde evoluțiilor recente în materie de migrație și azil, prin consolidarea mecanismelor de integrare, sporirea eficienței, accesibilității și caracterului incluziv al măsurilor de integrare, precum și prin clarificarea responsabilităților autorităților implicate în proces.

De asemenea, elaborarea proiectului respectiv derivă din necesitatea executării Programul național privind integrarea etapizată a străinilor, inclusiv a persoanelor strămutate în Republica Moldova, pentru perioada 2025–2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 285/2025¹, contribuind la realizarea obiectivului general, care vizează facilitarea integrării eficiente și durabile a străinilor în societate, prin asigurarea condițiilor necesare pentru participarea activă a acestora la viața economică și socială a țării, precum și pentru atingerea unui nivel de trai decent.

Totodată, proiectul este în concordanță cu obiectivele Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022–2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 658/2022², care prevede consolidarea cadrului normativ în domeniul migrației, azilului și integrării străinilor.

Prezentul proiect are drept scop asigurarea coerenței, clarității și aplicării uniforme a cadrului normativ în domeniul integrării străinilor, prin ajustarea și corelarea reglementărilor subsecvente cu noile soluții legislative adoptate.

Totodată, proiectul are ca finalitate revizuirea și actualizarea cadrului normativ care reglementează instituirea centrelor de integrare pentru străini, în vederea corelării

¹ Programul național privind integrarea etapizată a străinilor, inclusiv a persoanelor strămutate în Republica Moldova, pentru perioada 2025–2027 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=148656&lang=ro

² Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022–2030: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=150413&lang=ro#

acestui cu modificările legislative recente și asigurării unei reglementări clare, coerente și aplicabile în practică.

Modificările propuse vizează modificarea Hotărârii Guvernului nr. 553/2017, aprobarea în redacție nouă a Regulamentului privind organizarea și funcționarea centrelor de integrare pentru străini, precum și completarea hotărârii cu anexa nr. 2, care aprobă Mecanismul de includere a străinilor în măsurile de integrare.

Modificările propuse au drept scop alinierea cadrului normativ secundar la prevederile legislației, consolidarea mecanismelor instituționale de integrare a străinilor și instituirea unui cadru normativ clar, coerent și eficient privind organizarea, coordonarea și implementarea măsurilor de integrare a străinilor în Republica Moldova.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

În prezent, cadrul normativ în domeniul integrării străinilor în Republica Moldova este reglementat de Legea nr. 274/2011, precum și de actele normative subsecvente adoptate pentru punerea în aplicare a acestora, inclusiv Hotărârea Guvernului nr. 553/2017, precum și Ordinul interinstituțional privind aprobarea Mecanismului de includere a străinilor în activități de integrare nr. 42/26/46/128/61/28-A/107-A din 16.02.2016.

Cadrul legislativ din domeniul migrației, azilului și integrării străinilor a fost supus unui proces de revizuire și actualizare, fiind operate modificări la nivelul legislației primare și al actelor normative conexe, cu impact asupra modului de organizare și implementare a măsurilor de integrare a străinilor. Aceste modificări au determinat necesitatea ajustării corespunzătoare a cadrului normativ secundar, inclusiv a actelor care reglementează organizarea centrelor de integrare și mecanismele de includere în activitățile de integrare.

Cu toate acestea, o parte din actele normative subsecvente, inclusiv Hotărârea Guvernului nr. 553/2017 și Ordinul interinstituțional nr. 42/26/46/128/61/28-A/107-A din 16.02.2016, nu au fost ajustate în mod corespunzător la modificările operate în legislația primară și la noile abordări instituționale. Această situație generează necorelări între cadrul normativ primar și cel secundar, precum și dificultăți în aplicarea unitară a prevederilor legale.

Totodată, evoluțiile recente în domeniul migrației, inclusiv creșterea numărului de străini aflați legal pe teritoriul Republicii Moldova, au evidențiat necesitatea consolidării mecanismelor de integrare și instituirii unui cadru normativ mai clar, coerent și adaptat necesităților actuale. În acest context, integrarea străinilor în societatea gazdă capătă o importanță deosebită, fiind esențială pentru asigurarea coeziunii sociale și respectarea drepturilor fundamentale ale omului.

Tabel: Numărul de persoane care au beneficiat de măsuri de integrare:

Anul	Măsuri de integrare	2022	2023	2024	2025
Nr. persoane	Activități de integrare	29	78	108	156

	Programe de integrare	23	27	13	6
Nr. total de persoane	Total măsuri de integrare	52 persoane, dintre care 10 copii	105 persoane, dintre care 16 copii	121 persoane, dintre care 2 copii	162 persoane, dintre care 8 copii

Sursa: Inspectoratul General pentru Migrație.

Tabel: Mecanismul interinstituțional de referire. Numărul de persoane care au fost direcționați la autoritățile relevante după cum urmează

	2023	2024	2025
Persoane direcționate pentru consiliere către ANOFM	13	16	31
Evidența persoanelor neangajate asigurate de Guvern (declarație către CNAM inclus/exclus și direcționate)	11	13	6
Persoane direcționate pentru consiliere privind accesul la sistemul de asigurări socială către CNAS	5	4	7
Persoane direcționate pentru consiliere privind accesul la sistemul de asistență socială către ANAS	5	4	7
Persoane direcționate pentru cursuri de studiere a limbii de române, către ANTEM/MEC (<i>Universitatea Ion Creangă</i>)	0	0	10
Persoane redirecționate pentru cursuri de studiere a limbii române către alte organizații, ONG- uri parteneri	108	116	121
Desfășurarea ședințelor Comisiei sociale desfășurate de Înalțul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați	12	12	12
Total străini incluși în măsuri de integrare/dintre care copii	118 persoane, dintre care 16 copii	121 persoane, dintre care 2 copii	162 persoane, dintre care 8 copii

Sursa: Inspectoratul General pentru Migrație.

În aceste condiții, se impune revizuirea și actualizarea cadrului normativ secundar, în vederea asigurării concordanței acestuia cu prevederile legislației în vigoare, eliminării lacunelor și necorelărilor existente, precum și instituirii unor mecanisme clare și eficiente privind organizarea centrelor de integrare, implementarea măsurilor de integrare a străinilor în Republica Moldova, inclusiv în cadrul Mecanismului de includere a străinilor în activități de integrare.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de hotărâre prevede modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 553/2017, în scopul actualizării cadrului normativ secundar în domeniul integrării străinilor și asigurării coerenței acestuia cu prevederile Legii nr. 274/2011.

În acest sens, proiectul include actualizarea clauzei de adoptare prin raportare la temeiul juridic relevant, ajustarea referințelor normative din cuprinsul hotărârii și corelarea structurii actului normativ, inclusiv a trimiterilor la anexe.

Totodată, se propune aprobarea în redacție nouă a Regulamentului centrelor de integrare pentru străini, prin care este reglementat în mod detaliat modul de organizare și funcționare a centrelor, competențele teritoriale, atribuțiile și responsabilitățile acestora, precum și procedura de recepționare, evaluare, consiliere și asistare a străinilor în procesul de integrare.

Regulamentul a fost completat cu prevederi privind consolidarea mecanismului de includere și parcurgere a măsurilor de integrare, instituirea unei proceduri unitare de evaluare individuală a beneficiarilor, precum și introducerea expresă a drepturilor și obligațiilor străinilor în cadrul centrelor, inclusiv dreptul la informare, consiliere gratuită, confidențialitate și contestare a deciziilor.

De asemenea, proiectul prevede completarea hotărârii cu Anexa nr. 2 – Mecanismul de includere a străinilor în măsuri de integrare, care instituie un cadru unitar de coordonare interinstituțională a procesului de integrare.

Mecanismul stabilește categoriile de străini eligibili, tipurile de măsuri de integrare, principiile aplicabile, precum și procedura de accesare a acestora, incluzând etapele de informare, depunere a cererii, evaluare, includere, monitorizare și evaluare a cazului:

- instituirea unui sistem unitar de includere a străinilor în măsuri de integrare;
- reglementarea detaliată a procedurii de accesare și a mecanismului de redirectionare interinstituțională;
- stabilirea expresă a principiilor de funcționare (nediscriminare, protecția datelor, interesul superior al copilului, egalitate de șanse și acces echitabil, abordare individualizată și incluziune);
- consolidarea rolului Inspectoratului General pentru Migrație în coordonarea procesului de integrare;
- instituirea Grupului de lucru interinstituțional ca platformă de coordonare și consultare între autoritățile implicate;
- reglementarea interacțiunii dintre autoritățile publice centrale, locale și instituțiile responsabile în domeniile ocupării forței de muncă, educației, sănătății și protecției sociale;
- utilizarea instrumentelor standardizate (formulare-tip, fișă de evaluare, plan individual de integrare, dosar personal al beneficiarului).

În ansamblu, proiectul contribuie la modernizarea și eficientizarea cadrului normativ în domeniul integrării străinilor, prin consolidarea unui sistem coerent, predictibil și interinstituțional de gestionare a procesului de integrare.

Intrarea în vigoare a proiectului este propusă pentru data de 1 ianuarie 2027, în vederea asigurării corelării cu prevederile Legii nr. 274/2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova, astfel cum vor fi modificate prin proiectul de lege aflat în promovare, ale cărui dispoziții urmează să intre în vigoare la aceeași dată. Stabilirea unei date unice de intrare în vigoare este necesară pentru asigurarea coerenței și aplicării uniforme a cadrului normativ, evitând apariția unor neconcordanțe între actele normative și asigurând implementarea concomitentă a noilor mecanisme instituite în domeniul integrării străinilor.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care nu au fost luate în considerare

În procesul de elaborare a proiectului au fost analizate opțiuni alternative de reglementare, inclusiv menținerea cadrului normativ existent și aplicarea punctuală a prevederilor în vigoare fără intervenții asupra Hotărârii Guvernului nr. 553/2017.

Aceste opțiuni nu au fost considerate viabile, întrucât cadrul normativ actual nu asigură în mod suficient o abordare unitară și coerentă a procesului de integrare a

străinilor, existând lacune și necorelări în ceea ce privește organizarea centrelor de integrare, procedura de includere în măsuri de integrare și cooperarea interinstituțională.

De asemenea, reglementarea prin ordine interne nu ar fi permis instituirea unui mecanism unitar de coordonare interinstituțională și nici clarificarea rolurilor autorităților implicate în procesul de integrare.

Prin urmare, s-a considerat necesară intervenția prin modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 553/2017, inclusiv prin aprobarea în redacție nouă a Regulamentului centrelor de integrare și completarea cu Mecanismului de includere a străinilor în măsuri de integrare.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea Mecanismului de includere a străinilor în măsuri de integrare va genera un impact asupra sectorului public prin consolidarea rolului autorităților publice centrale și locale implicate în procesul de integrare și prin stabilirea unor responsabilități suplimentare privind informarea, evaluarea necesităților, redirecționarea și furnizarea serviciilor de integrare.

Inspectoratul General pentru Migrație va avea un rol sporit de coordonare, monitorizare și evidență a procesului de integrare, inclusiv prin dezvoltarea mecanismelor de cooperare și raportare interinstituțională.

Autoritățile din domeniile educației, muncii, sănătății, asistenței sociale și asigurărilor sociale vor integra în activitatea curentă atribuții funcționale suplimentare, fără crearea unor structuri noi, dar cu necesitatea ajustării procedurilor interne și consolidării cooperării interinstituționale. Mecanismul va contribui la eficientizarea intervențiilor publice și la o mai bună coordonare între instituțiile implicate în procesul de integrare a străinilor.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea prezentului proiect presupune costuri pentru organizarea cursurilor de inițiere în limba română. Astfel, Ministerul Educației și Cercetării va planifica anual în bugetul său alocății pentru studierea limbii române de nivelul A1-A2. Sustenabilitatea financiară este garantată prin mecanismul introdus la art. 10 alin. (12) din proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (privind integrarea străinilor în Republica Moldova), care obligă planificarea anuală cu destinație specială a acestor alocății direct din bugetul Ministerului Educației și Cercetării, în cadrul exercițiilor bugetare ordinare (CBTM). Totuși, pentru perspectiva imediată, proiectul nu generează presiuni financiare suplimentare asupra bugetului de stat, întrucât costurile aferente cursurilor de limba română (nivelurile A1-A2) sunt acoperite în baza resurselor deja bugetate prin Programul național privind învățarea limbii române pentru anii 2026-2028³. La fel organizațiile internaționale partenere asigură organizarea cursurilor de studiere a limbii române pentru străini, cu acoperirea cheltuielilor din sursele proprii (Centrul de Caritate pentru Refugiați, Asociația Națională a Trainerilor Europeni din Moldova (ANTEM)).

³ Programul național privind învățarea limbii române pentru anii 2026-2028:

https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=153397&lang=ro (accesat la 01.07.2026)

Alte cheltuieli suplimentare nu implică, vor fi realizate prin utilizarea capacităților instituționale și a infrastructurii existente, inclusiv prin intermediul centrelor de integrare pentru străini și al mecanismelor interinstituționale deja instituite și funcționale.

4.3 Impactul asupra sectorului privat

Implementarea Mecanismului de includere a străinilor în măsuri de integrare va avea un impact pozitiv asupra sectorului privat, prin facilitarea accesului străinilor la piața forței de muncă și îmbunătățirea corelării dintre cererea și oferta de muncă. Angajatorii vor beneficia de o forță de muncă mai bine pregătită și sprijinită în procesul de integrare socio-profesională.

Sectorul privat, în special angajatorii, instituțiile educaționale și prestatorii de servicii autorizate, va putea participa mai activ în procesul de integrare, inclusiv prin implicarea în programe de formare profesională, cursuri de limbă română și activități de incluziune socială, în condițiile legii.

De asemenea, mecanismul va contribui la creșterea stabilității și predictibilității pe piața muncii, reducând deficitul de forță de muncă în anumite domenii și facilitând integrarea economică a străinilor.

Implementarea nu impune obligații directe suplimentare semnificative sectorului privat, însă poate genera oportunități de colaborare cu autoritățile publice în domeniul integrării și dezvoltării capitalului uman.

4.4. Impactul social

Implementarea Mecanismului de includere a străinilor în măsuri de integrare va avea un impact social pozitiv prin facilitarea integrării străinilor în societatea gazdă și asigurarea accesului acestora la măsuri de integrare adaptate nevoilor individuale.

Proiectul va contribui la consolidarea incluziunii sociale, promovarea egalității de șanse și prevenirea marginalizării sociale a străinilor, prin facilitarea accesului la servicii în domeniul educației, ocupării forței de muncă, sănătății, asistenței sociale și orientării socioculturale.

Totodată, consolidarea cooperării dintre autoritățile publice și instituțiile implicate în procesul de integrare va contribui la creșterea coeziunii sociale, la promovarea participării active a străinilor la viața comunității și la dezvoltarea unui climat bazat pe respect reciproc, incluziune și nediscriminare.

Pe termen mediu și lung, implementarea mecanismului va sprijini integrarea durabilă a străinilor, reducerea riscului de excluziune socială și consolidarea capacității instituțiilor de a răspunde eficient nevoilor acestora.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Prelucrarea datelor cu caracter personal se efectuează în conformitate cu Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

4.4.2 Impactul asupra echității și egalității de gen.

Proiectul nu generează efecte negative asupra echității și egalității de gen. Dimpotrivă, mecanismul propus asigură accesul egal al femeilor și bărbaților la măsurile de integrare, fără discriminare pe criterii de sex sau alte criterii protejate.

Totodată, implementarea mecanismului va ține cont de nevoile specifice ale diferitelor categorii de beneficiari, inclusiv ale femeilor, bărbaților, copiilor și altor

persoane aflate în situații de vulnerabilitate, în conformitate cu principiile egalității de tratament, nediscriminării și respectării drepturilor fundamentale ale omului.

Proiectul promovează integrarea incluzivă și contribuie la asigurarea egalității de șanse în accesul la măsurile de integrare și la serviciile publice relevante, fără a institui diferențe de tratament între femei și bărbați.

4.5. Impactul asupra mediului

Proiectul înaintat nu va avea impact asupra mediului.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu au fost identificate.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Proiectul nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În conformitate cu prevederile art. 8 și 9 din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, publicul a fost informat referitor la inițierea elaborării prezentului proiect, inclusiv prin publicarea acestuia pe site-ul web oficial: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/16550.

Este necesară avizarea proiectului de către următoarele autorități și instituții:

1. Ministerul Muncii și Protecției Sociale;
2. Ministerul Sănătății;
3. Ministerul Educației și Cercetării;
4. Ministerul Culturii;
5. Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării;
6. Compania Națională de Asigurări în Medicină;
7. Casa Națională de Asigurări Sociale;
8. Oficiul Avocatului Poporului;
9. Congresul Autorităților Locale din Moldova.

7. Concluziile expertizelor

Potrivit art. 34 alin. (1), art. 36 și art. 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de lege va fi remis Ministerului Justiției și Centrului Național Anticorupție pentru a fi supus expertizei juridice și, respectiv, expertizei anticorupție.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Implementarea prevederilor proiectului hotărârii Guvernului nu necesită modificarea altor acte normative. Proiectul a fost elaborat în corespundere cu prevederile legale și este în concordanță cu cadrul normativ național.

9. Măsuri necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

În vederea implementării hotărârii va fi necesară elaborarea metodologiei de desfășurare a sesiunilor de acomodare socioculturală, a procedurilor de operare standard privind aplicarea prevederilor hotărârii, dezvoltarea capacităților instituționale și profesionale prin instruirea personalului privind aplicarea noilor prevederi, formarea continuă a specialiștilor.

Secretar general al ministerului

Valentin CIOCLEA